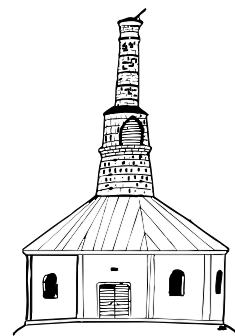

BREVEN'S BRUK AB

Nr 2 • 2004

**Brevens Bruk
– Bruksliv i järnets
tecken**

Sidorna 10-13

**Nu byggs
sjövillorna
i Nedre Bruket**

Sidan 18

**Naturvårds-
bränningen
vid Syssfall**

Sidorna 20-21

**Skidsport
i Kilsmo
– förr och nu**

Sidorna 22-23

**Julmarknad
i Brevens Bruk**

Sidan 29

**Polsk riksdag
i Brevens Bruk**

Sidorna 30-31

KULTURHUSENS DAG i Brevens Bruk och Bystad

Bystads kyrka var en av höjdpunkterna för besökarna ute vid herrgården. Läs mer om Kulturhusens Dag på sidorna 2-4.

Kulturhusens Dag i Brevens Bruk och Bystad

Kulturhusens Dag i september lockade hundratal intresserade besökare till Bystad och Brevens Bruk. Framförallt var det herrgården och dess omgivning som drog mest folk. Så var det ju också ett unikt tillfälle att med hjälp av guide få stifta bekantskap med Bystad, som har en flerhundraårig gemensam historia med Brevens Bruk.

Vid Bystads herrgård hade också många hantverkare samlats för att demonstrera uråldriga men fortfarande användbara metoder för bland annat tjärframställning, marmorering, fönsterrenovering, snickeriarbeten och mycket annat.

Arbetet med att renovera den mur som omger herrgårdens engelska park pågick under dagen. Detta projekt är nu klart och den vackra muren är återställd till sitt ursprungliga skick.

I Brevens Bruk hade hembygdsgården och hantverksbutikerna öppet under dagen och i Gamla Missionskyrkan visade konstnären Jan-Inge Hall sina verk. Det hölls också konsert med Brevenssextetten, Sveriges äldsta mässingssextett, i Brevens kyrka.

Överst: Bosse Berger, Skövde och Robert Johansson, Göteborg, som båda bor i Breven under somrarna, studerar hur Bert Larsson kittar ett fönster.

Tjärframställning på traditionellt vis fungerar än i dag. Rolf Larsson visar hur man gör.

Catrin Hallström från Kraft Måleri visar marmorering.

Erik Bäckström visar hur man behandlar plåt för stockholmarna Peter Baltzer och Jan-Olof Paulsson, som båda lämnar huvudstaden under sommaren och blir Brevensbor.

I Brevensgården informerade byggnadsantikvarie Mia Geijer från Länsstyrelsen i Örebro och byggnadsingenjör Leif Göthberg från Alton Arkitekter om byggnadsvård. Krögaren Miguel Martinez serverade traditionella maträtter för de hungrande.

Byggnadsvård var också temat för Kulturhusens Dag detta år. I Brevens Bruk och Bystad arrangerades dagen av Brevens Bruk AB tillsammans med flera av ortens föreningar och riksantikvarieämbetet.

Arrangemanget genomfördes samtidigt över hela Europa och på bland annat 250 platser i Sverige. Idén är att en dag om året uppmärksamma en speciell kulturmiljö och bjuda in till besök

Konstnären och musikern Jan-Inge Hall med sin dotter Josefin Sjölander, som också ägnar sig åt musik och dessutom dans i Göteborg.

Byggnadsantikvarie Mia Geijer från Länsstyrelsen i Örebro och byggnadsingenjör Leif Göthberg informerade om byggnadsvård på Brevensgården.

Fler bilder på nästa sida.

Johnny Karlsson från Puts & Tegel renoverar den gamla muren kring herrgårdsparken inför kulturintresserade besökare.

UllaBritt Gripenstedt var kunnig ciceron för de hundratals människor som sökt sig till Bystad.

Ny kraftstation i Brevens Bruk?

Vår kraftstation från 1934 har fått åldersproblem, det vill säga vissa delar har mer eller mindre gjort sitt. Det finns en hel del förslitningsskador och intagstråget (trärännan) är i princip helt slut.

En ingenjörbyrå från Örebro har anlitats och har kommit med ett yttrande om kraftstationens skick, inklusive kanalränna, turbinsump, frånloppskanal och dammluckor.

Detta yttrande var både positivt och negativt, vilket man kan sammanfatta med att vissa delar är slut, medan andra är i gott skick.

Således måste ett beslut tas – Ska vi fortsätta att ta vara på vattenkraften eller ska vi så småningom stänga vattenturbinen? Brevens Bruk AB vill om det är ekonomiskt försvarbart fortsätta med energiproduktion av vattenkraft. Vattenkraften är en av de tre förnyelsebara energikällorna som är miljövänliga och värd att satsa på.

I samband med detta har det gjorts ett renoveringsförslag gällande befintliga delar kring denna verksamhet. Förslaget blev ganska omfattande och kostnaden

för en sådan renovering blir stor. För att få en bättre ekonomisk kalkyl har vi försökt att minska ner på omfattningen av de föreslagna reparationerna, men det blir ändå en stor kostnad.

Vi har därför tagit in offerter på en helt ny vattenturbin, uppförande av ny damm med intagstråg samt nytt stationshus. Detta till ungefär samma kostnad som upprustning av den befintliga stationen.

Om det är möjligt vill vi fortsätta utvinna energi ur vattnet, vilket har gjorts under mycket lång tid. Historiskt sett har man använt vattnet som drivkälla till stångjärnshammare, sågverk och kvarnar runt Brevens Bruk under århundraden, så att ta vara på vattnet som kraftkälla har en mycket lång tradition.

Förhoppningsvis kommer det att fortsätta produceras elektricitet från Brevens kraftstation under en lång tid framöver.

Jonas Pettersson

Puts & Tegel i Örebro AB

Utför yttre renovering av fasader i Brevens Bruk.

Tel: 019-17 54 80
Elementvägen 9 • 702 27 Örebro

Krafft Måleri

ETT FÄRGSTARKT FÖRETAG

Norra Grev Rosengatan 1, 703 64 Örebro
Tel kontor: 019-140 140 • butik 019-10 57 50
www.krafft-maleri.se • e-post: info@krafft-maleri.se

Om hussvampsangreppet i Flottbo i Brevens Bruk

Att drabbas av ett angrepp av äkta hussvamp är en obehaglig upplevelse på flera plan. Själva vetskapen om att ett levande väsen håller på att ta kål på huset man bor i känns ganska ruggig. Den motsvarar nästan känslan av att drabbas personligen av något som går ända in i huden på en. Därefter följer oro och känslor slag i slag, hur skall det gå med föreningens och den egna ekonomin? Kan huset räddas? Och om inte, vilket slag det blir för bygatan och den samlade bebyggelsens sammanhang.

I ett katastrofscenario finns det bara två händelser som kan drabba ett hus värre än ett angrepp av äkta hussvamp, de är brand och jordbävning. Men är man hyggligt tidigt ute med själva upptäckten så finns det ändå chanser att rädda ett hus som angripits.

Upptäckten

Själva upptäckten av angreppet gjordes strax efter nyåret 2003. I samband med upptining av ett fryst vattenrör upptäcktes rötskador i nedre trossbotten som senare visade sig bero på läckage från trasiga avloppsledningar. Tämligen snabbt fattade då föreningen ett beslut om stambyte. Högsjö Service AB och Munters Torkteknik kopplades in och därefter var processen i gång. Laboratorieprov visade att de värsta farhågorna vid skadebesiktningen besannades, det var äkta hussvamp. Själva angreppets "epicentrum" var i och under det södra skorstensfundamentet och mycelet hade sedan tagit sig fram under en stor del av den södra halvan av husets undersida. Svampar stora som tallrikar växte och frodades flera meter från centrum. Mycelet ser ut som kraftig spindelväv med i vårt fall ca 10 mm tjocka kanaler som pumpade upp vatten och näring till svampkropparna. Mycel till äkta hussvamp skulle mycket väl kunna användas som effektiv bakgrund i skräckfilmer typ Huset som Gud glömde.

Svampen känns som en fuktig disktrasa och ser ut som en för hårt stekt lövbiff. Vätskan som sipprar ur svampen och de avskurna mycelkablarna ser ut som venesiöst blod. Äckligt faktiskt.

Blandsvamp

Självklart har vi också drabbats av andra svampar än äkta hussvamp. Vi har tex sanerat mot timmersvamp, svartröta och diverse olika mögelangrepp. Men de angreppen är harmlösa i jämförelse med hussvampsangreppet. Nu fattas bara tryffel och färticka så blir stuvningen perfekt...

Här har mycel spridit ut sig på källargolvet i en fastighet (ej Flottbo). Foto: Sirpa Ahonen, BBAB

Fakta om äkta hussvamp

För den intresserade finns massor att läsa om den på nätet. Gå in på en sökmotor och sök på hussvamp eller på Anticimex och liknande.

Jag vill ändå bara kort tillägga att den under gynnsamma omständigheter kan växa upp till 6 mm per dygn och den kan bilda svampkroppar med upp till 10 meter långa mycelkablar. Man kan alltså mycket väl ha en svamp uppe på vinden fast den börjat växa nere i källaren. Svampen lever på cellulosan i trävirke och förstör virket fullständigt. Virket mister sin bärförmåga och bryts sönder. Ytan på träet får djupa rektangulära sprickor. Det ser ut ungefär som en uttorkad flodbotten eller torkad lera. Snacka om naturens hämnd.

Äkta hussvamp behöver fyra förutsättningar för att komma i gång och börja växa. De är fukt, timmer, kalk-bruk och rätt temperatur, ca 18 grader. Den är också ljusskyende och kan därför vara svår att upptäcka i tid. Sporerna är bruna eller kanelfärgade. Om man till exempel på översidan på en vägglampa eller på en golvsockel ser detta bruna stoft är man illa ute. Då är det lika bra att ringa brandkåren och erbjuda ett övningsobjekt och i samma veva kontakta bostadsförmedlingen.

Svampen är oerhört smittsam och de som jobbar med sanering använder engångsdräkter. Avfall- et sorteras för sig och destrueras för sig. Oaktat alla försiktighetsåtgärder finns smittan/sporerna överallt. Det enda sättet att skydda sitt hus är att se till att eliminera förutsättningarna för svampen att växa.

Skorstens Renoverar'n

i Örebro AB

Tel: 019-58 00 02

Fredrik 0708-36 11 15 • Jonas 0709-48 90 20

Radiatorv. 3, 702 27 Örebro • www.skorstensrenoverarn.com

VI HJÄLPER DIG MED:

- ★ Keramisk massadragning
 - ★ Montering av typgodkända rör
 - ★ Ritar och designar er eldstad
 - ★ Försäljning av Braskaminer och Skorstnar
 - ★ Kakling av våtutrymmen
 - ★ Inspektionskamera för besiktning
 - ★ 10 års Skriftlig Garanti
 - ★ Fasta Priser
- CERTIFIERAD ENTREPRENÖR**

Det blev ett omfattande arbete och lägenheterna blev som synes obeboeliga under en tid. Foto: Gunnar Olsson, Högsjö

Flottbo – Övre Stenhuset – drabbades av hussvamp. Foto: Gunnar Olsson, Högsjö

Vad var först, svampen eller huset? Var kommer den ifrån?

Flera experter menar att vi kan skylla på Christoffer Columbus ödesdigra felnavigering när han egentligen var på väg till Indien. Columbus och hans kompisar trampade runt i Sydamerika, där finns hussvampen naturligt och på så sätt fick vi över smittan till Europa. Det finns också uppgifter om att äkta hussvamp också finns naturligt i Tibet men själv tror jag att Columbus har varit även där, den grabben litar inte jag på. Historien borde skrivas om.

Saneringsprocessen

Efter upptäckten bildades snabbt ett team som träffades med jämna mellanrum för att fatta beslut om saneringsåtgärdernas omfattning efterhand man arbetade sig in under huskroppen.

Teamet består av vd för det företag som fick vårt förtroende att vara huvudansvarig för hela stambytet och saneringen, Högsjö Service AB samt VVS entreprenören Oppunda VVS AB. Vidare länsantikvariemyndigheten i Örebro län och undertecknad som delegerad från bostadsrättsföreningen. Till teamet har vi också knutit två experter, Munters Torkteknik AB och en expert som rekommenderas av Riksantikvarieämbetet. Även Anticimex har varit på plats och gjort besiktningar under byggets gång.

Samarbetet i teamet har fungerat mycket bra. I det sammanhanget känns det angeläget att framhålla att det är tur för oss i föreningen, för bruket och för bygden i övrigt att vi har tillgång till den kompetens och det engagemang som finns i Högsjö Service AB representerat av chefen där Rolf Larsson och hans medarbetare.

Stora delar av golv och bjälkar i husets bottenvåning är nu utbytta. Marknivån är sänkt, markfundament och grund är både giftbehandlad och värmebehandlad och en hel serie specialåtgärder har gjorts. Samtidigt har vi bytt ut alla avloppsledningar och även vattenservicen. Vi har låtit installera två avfuktningssystem under huset och där angreppet var värst även installerat värmekablar i yttermurarna.

Det farligaste för ett hus med så kallad torpargrund är den fukt i uteluften som kondenseras till vatten när den möter de konstant kallare ytorna under en ventilerad torpargrund. Den värsta perioden är våren och försommaren och svårast är det för fritidshus. Hus som inte används kontinuerligt slits hårdare än ständigt bebodda och uppvärmda hus. Det enda rätta är att skapa ett torrare klimat under huset. Numera finns det flera seriösa företag som arbetar med den här problematiken. Munters är ett, Anticimex är ett annat. Den senare jobbar även med de specialförsäkringar man behöver efter en genomförd sanering. De som vill se bilder från saneringsarbetet kan gå in på Högsjö Service AB:s hemsida (www.hogsjoservice.se) och där klicka sig fram till projekt Stenhusen 1. Den vetgirige kan också kontakta undertecknad för mer information.

Vi skriver nu september 2004 och hela stambytet och svampsaneringen närmar sig slutet. Arbetet har fått beröm av experterna och vi kommer att få teckna en specialförsäkring för eventuella framtida angrepp. Det känns ganska bra faktiskt men vi behöver nog be en liten bön också.

Med dessa rader slutar jag och jag önskar ingen, inte ens min värste ovän, att drabbas av hussvamp.

Göran Bohlin

Byggsansvarig för brf Stenhusen 1
E-post: goranogigi@telia.com

Fler än 150 000 villaägare
är bättre försäkrade
– med vår hjälp

Teckna Anticimex Trygghetsavtal
– ett försäkringspaket som innehåller
försäkring mot äkta hussvamp, själv-
riskeliminering vid vattenskador och
regelbundna besiktningar.

Kontakta vårt Örebrokontor på 019-25 10 60 eller besök
anticimex.se om du vill veta mer om våra tjänster,
försäkringar och sunda miljöer.

Brevens Kyrka och kyrkokör

Brevens kyrka är en brukskyrka för 100 besökare och byggdes 1842. Den uppfördes i sten och bekostades av dåvarande ägaren till Brevens Bruk, överste J A Ankarsvärd. Kyrkan överlämnades till Askers församling år 1928.

Både fönsterbågarna, kolonnerna på var sin sida av porten och balustraden som omger tornets platta tak är gjutna i Brevens eget gjuteri. Från taket spelar varje Kristi Himmelsfärds morgon bruksorkestern – Brevensexetten.

Samma år som kyrkan uppfördes kom 1842 lagen om allmän skolplikt. Ankarsvärd anställde en brukspredikant som också tjänstgjorde i Bystad slottskyrka. Han fick också i uppgift att starta en nybörjarskola i kyrkan. En inbjudan gick ut till de många barnfamiljer som fanns både på bruket och i omgivningarna, och enligt uppgift skall det ha kommit 117 barn i sjuårsåldern den första skoldagen.

Kyrkorådsordförande Torbjörn Hedmo tillsammans med kantor Agneta Karlström.

Förutom det platta torntaket är det ytterligare två saker som är ovanliga just för Brevens kyrka. Det är att den är placerad i norr-söderläge till skillnad från de flesta andra kyrkor och att predikstolen finns ovanför altaret.

Den äldsta delen av kyrkogården anlades redan 1837. J A Ankarsvärd och hans far ligger på var sin sida innanför grindarna, deras gravar omges av järnstaket gjutna i Brevens Bruk.

Kyrkans första orgel var en begagnad som flyttats från Högsjö gårdskapell. 1956 byggdes sedan en ny orgel bakom den gamla fasaden, då behölls tre tidigare stämmor. 1992 renoverades och omdisponerades orgeln av orgelbyggare Tomas Svenske.

Den första dokumenterade körmusiken i Breven var en körgrupp som sjöng vid Ankarsvärds begravning 1874. En kyrkokör fanns redan 1885 och firar nästa år 120-årsjubileum. För närvarande har Brevens kyrkokör 14 medlemmar, varav många kommer från Högsjö.

SVANSTRÖMS

Allt för kontoret

Städ

Väskor

Pennor

Papper

Lampor

Datatillbehör

Elementvägen 8 • Örebro • Telefon: 019-20 75 50

Närkesten Entreprenader AB

Box 62 • SE-692 21 KUMLA

Tel +46 (0)19 58 25 20

Fax +46 (0) 19 58 19 00

*Stenhuggning • Restaurering • Montering
Utför allt inom branschen i hela Norden*

Delar av Brevens kyrkokör vid altaret i kyrkan.

Kören sjunger tillsammans med Askers kyrkokör i samband med sommarmusiken, men också under jultiden. Kören har också sjungit i Boo kyrka under sommaren, i Högsjö samt i Strängnäs domkyrka i samband med stiftsmötet. Under våren 2005 planeras en körresa tillsammans med Askerskören.

I församlingens barnkörer sjunger barn från bl a Kilsmo i barnkören Askungarna och i ungdomskören Ceciliakören. Lördagen den 11 december blir det en barnens julkonsert i kyrkan kl 15.00 i samband med julmarknaden i Breven. Likaså blir det en julkonsert den 12 december med körerna från Breven och Asker under julmarknaden.

I Brevens kyrka ges varje år "sommarmusik" med start midsommarafton och sedan varje fredagskväll till slutet av juli. Konserterna avslutas med kaffeservering i Hembygdsgården.

Till Breven och sin gamla tjänst i Asker och Brevens församling har kantor Agneta Karlström återvänt efter 14 år i Östersund och nordvästra Jämtlands fjällvärld. Hon har tidigare bott i Lännäs men bor nu här i Breven. Arbetet i församlingarna i fjällområdet mot norska gränsen har varit fantastiskt. I en helsidesartikel om Agneta i Östersundsposten rubricerades hon som "Jämtlands mesta körledare". Då sjöng varje vecka 150 körsångare i Agnetas olika körer. Hon har bl a haft en kammarkör och en "Nabokör" med medlemmar både från den svenska och norska sidan om gränsen. Bägge

körerna med drygt 50 sångare deltog bl a i en stor körfestival i Ungern. Körövningarna för "Nabokörens" medlemmar kunde under vintern vara jobbiga när det var -36 grader kallt eller hård snöstorm. De som kom från Norge åkte i karavan tillsammans över fjället så att de var säkra på att alla kom fram.

Agneta var också under den här tiden förbundsdirigent i Kyrkosångsförbundet i Jämtland-Härjedalen.

Som en kuriositet kan nämnas att Agnetas mormors far Hj Geijer på 1880-talet bodde här i trakten, "en och en halv mil väster om Vingåkers station", hade "en mycket bra röst" och var också kyrkosångare.

Text: Agneta Karlström

Foto: Gunnar Hemström, Högsjö

HYRESLEDIGT

Vårdshuset, Breven's Bruk

3 rum & kök, 89 m². Gavellägenhet på 2:a vån. Vindsförråd och jordkällare.

Lägenheten skall totalrenoveras, inflyttningsklar i mars 2005.

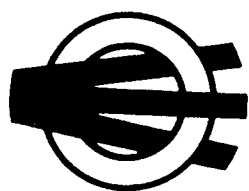

Karolineberg, Bystad

4 rum & kök, 112 m². 1 våningen. Stor trädgård. Förråd, jordkällare och garage.

Breven's Bruk AB hyr även ut bil- och husvagnsplatser samt förråd.

*För information, kontakta
Jonas Pettersson, 019-58 58 56*

**Oppunda
EL AB**

SERVICE • INSTALLATION
BUTIK • LAGER

Apoteksgatan 8, Vingåker.

Tel: 0151-51 84 80 Fax: 0151-51 84 85

BREVENSBROK — Bruksliv i järnets tecken

Det finns inte mycket skrivet om hur människorna i Brevens Bruk har haft det under alla dessa år, i vart fall inte samlat och lättillgängligt, och antalet Brevensbor med minnen från 1900-talets första hälft minskar. Det var skälet till att vi i Brevens Bruks hembygdssörening utsåg en dokumentationsgrupp för att samla in uppgifter och texter som kunde vara till glädje och nytta för samtida och efterkommande.

I denna skrift har vi försökt beskriva hur livet var förr vid Brevens Bruk, så som vi kommer ihåg det eller fått det för oss berättat. På den tiden var industrin i full gång och alla hade sysselsättning. Det fanns mycket folk på bruket. Många levde nog under "knapphetens kalla stjärna", men människorna här har alltid varit ett tåligt och förnöjsamt folk.

Dokumentationsgruppen som har skrivit denna skrift vill på detta sätt berätta för eftervärlden hur "det var förr", från den tiden då bruket fick järnhanteringsrättigheten 1676 fram till våra dagar.

Thermia Värmepumpar

Thermia och Carolina vinner i längden

Vi på Thermia står på samma sida som Carolina. När vi skapar våra värmepumpar är målet alltid en produkt som man kan lita på. Allt måste fungera, från tillverkning till leverans och installation. Det är nästan som en sjukamp. Man måste vara bra på flera grenar. Då, och bara då, kan man lita på att det ger resultat.

Thermia trygghetsförsäkring upp till 10 år varav de första 6 åren är kostnadsfria.

Lönsamma värmelösningar från Thermia.

Kontakta oss för gratis energikalkyl och offert.

MÄHLQVIST RÖR AB

Hantverksgatan 25, Vingåker • Tel: 0151-51 81 50 • www.mahlqvist-ror.se

– Med VVS-butik där Du får goda råd på köpet –

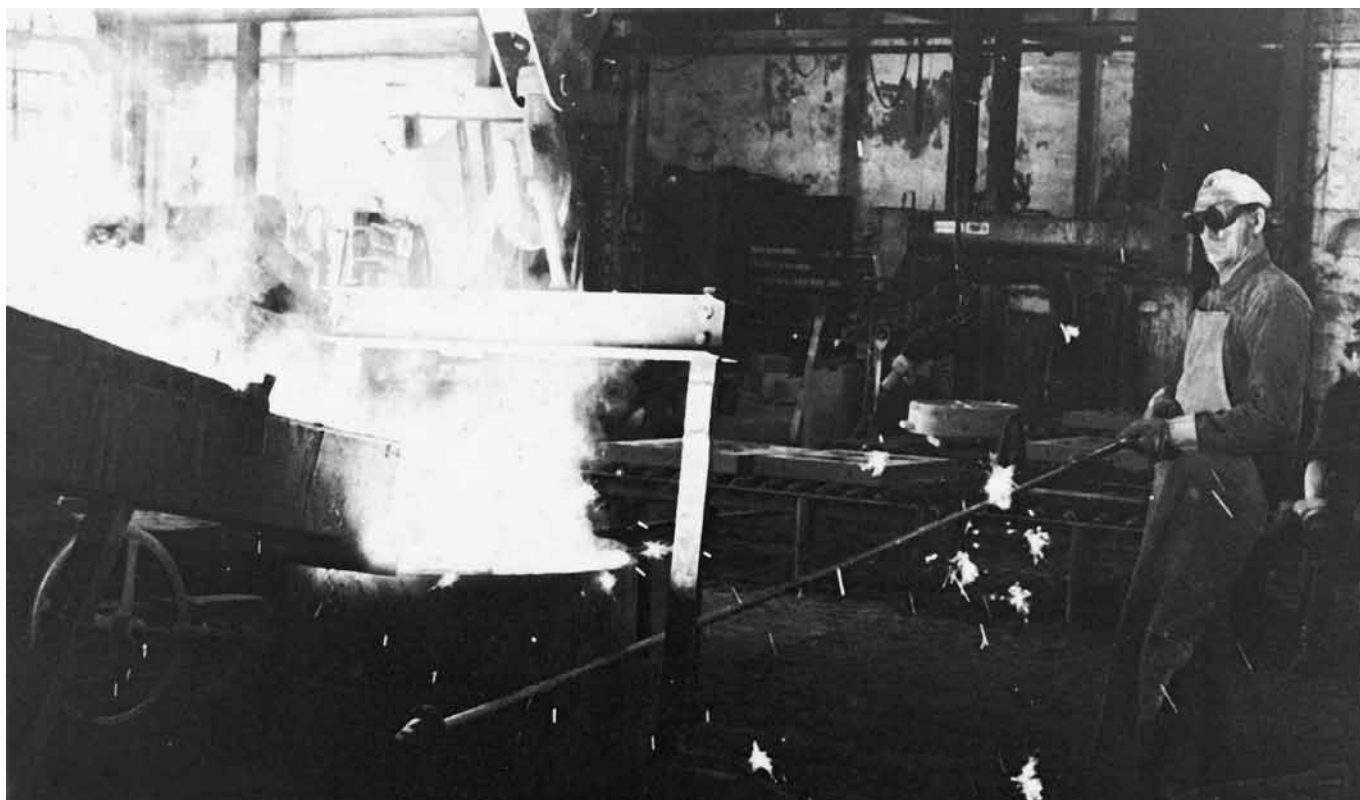
BREVENSBROK AB

HYR UT Lägenheter

Bil- & Husvagns- platser

Förråd

För mer information,
kontakta
Jonas Pettersson,
019-58 58 50

Industrin

Brevens Bruk fick rättigheter att bedriva järnhantering år 1676. Ägaren av Bystad och Brevens Bruk var då Claes Rålamb. Men det var hans son, Gustav Rålamb, som 1733 byggde den första masugnen. Det var troligen en multimmersmasugn, där det smälta järnet tappades ut direkt på en sandbädd. Den var placerad på gräsplanen vid vägkurvan framför herrgården, där adventsgranen numera står. Malmen till masugnen hämtades från egna gruvor i omgivningarna. Träkol var bruket ålagt att ta ur egna skogar.

Efter Gustav Rålamb kom Eva Bielke som ägare en kort tid. Därefter var David Henrik Hildebrand brukets ägare. Han var tydligen inte så intresserad av järnindustrin. Han ägnade sig mer åt jordbruk och byggde flera kvarnar och sågverk efter Brevensån, som rinner rakt igenom bruket. Han höll dock masugnen igång periodvis när det var krig och goda priser på järnet.

År 1808 blev Sofia Ulrika Bonde genom testamente ägare till Bystad och Breven. Hon gifte sig 1815 med Johan August Anckarsvärd, som var en stor nydanare.

Han lät bland annat bygga en ny masugn och rostugn 1864, som förbättrades 1903-05. I rostugnen brändes en del oarter i malmen bort, och järnet fick mycket bättre kvalitet än i den hamla masugnen.

Den nya masugnen byggdes på en ny plats, där den står ännu idag. Då grävdes också en 300 m lång kanal från Brevensån. Kanalvattnet drog blåsmaskinerna som levererade blästern till masugnspipan.

Mycket träkol gick det åt, tre stora kolhus fylldes på vintern. Bönder och torpare kolade när de inte kunde arbeta med jorden. 1823 fanns det 107 milor bara på Brevens egendom. Röken från milorna luktade gott var man gick i skogarna. Långa rader med hästdragna foror med kolryssar såg man efter vägarna. På hemväg stannade man ofta till vid västra Röda byggnaden, där moster Lövgren mot en billig slant serverade en eller två koppar kaffe. Hon hade också doktorsmottagning en gång i månaden i lägenheten om ett rum och kök. Hon var också, berättas det, slaktare. Här kan man tala om driftigt fruntimmer.

Forts. på nästa sida.

**INFORMATION TILL
BREVEN'S BRUK AB:s
HYRESGÄSTER**

Rutiner vid felanmälan

Felanmälan gällande Brevens Bruk AB:s fastigheter skall göras under kontorstid, kl 07-16, till Sirpa Ahonen på brukskontoret, telefon 019-58 58 57. Vid akuta fel under helger och kvällar kan ni ringa vår jourtelefon, 070-349 15 60.

FELANMÄLAN, VARDAGAR kl 07.00 – 16.00 019-58 58 57
JOURTELEFON, HELGER OCH KVÄLLAR 070-349 15 60

Malmen från gruvorna i närheten var alltför låghaltig för att i längden löna sig. Därför började man hämta den från Utö i Stockholms skärgård. En hamn anlades vid Derböl vid Hjälmarens i Lännäs socken. En ångbåt och flera malmpråmar inköptes för att frakta malmen den långa vägen från Utö till Derböl. Därifrån kördes malmen med oxspann till Breven. Man hann inte fram och åter på en dag, utan fick ligga över i en mangårdsbyggnad som fanns där.

När så stambanan Stockholm – Göteborg på 1860-talet blev färdig, anlades en smalspårig järnväg till Breven 1885. Två mindre ånglok köptes in och döptes till Brevens Bruk och J.A. Anckarsvärd, samt ett antal järnvägsvagnar. Då kunde man köpa malm från Bergslagen och lasta om vid Kilsmo station. Därifrån fraktade man malmen på egen järnväg till malmbacken i Breven. Även annat gods och material kördes med tåget från Kilsmo till Breven och tvärtom.

Malmbacken låg strax väster om den ännu befintliga långa modellboden. Där tog skickliga karlar hand om malmen. Med slägga slog de sönder större block i små bitar, skyddade från varandra med plankväggar. Sen körde man med skottkärror av trä med järnband, gjutna järnhjul och glidlager fram till en s.k. malmhund som på räls drogs med en vajer upp till tapphålet i rostugnsipen. Där hettades malmen upp tills den fick en brunröd färg för att en del oarter skulle brännas bort och järnet få en mycket bättre kvalitet. Från rostugnen kördes malmen i skottkärror över en bro till masugnen och tippades i malmfack med luckor nedtill. Därifrån kördes den vidare med en takvagn fram till en malmkross, där malmen finfördelades. Därifrån fraktades den vidare med en mindre malmhund som utvändigt på räls gick upp till masungskransen och tippades i malmfickor.

I kolhuset arbetade kolfataren. Han öste träkol i fyrkantiga kolryssar som med en tralla på räls kördes upp till kransen, en rätt lång transport. Att vara kolfatare var ett svart och sotigt arbete. Högst upp på kransen arbetade påsättaren. Han vägde malm i en skopa och tillsammans med träkol och några andra ingredienser tippade han det men jämna mellanrum i pipan. I taket fanns en fyrkantig stor öppning där sot och rök kunde försvinna. Efter var fjärde timma tappades järn och slagg ut längst ner i masugnen.

Slaggen, som är lättast, tappades först ut på en sandbädd. Ibland tog man vara på slaggen i formar, när jordkällare eller svinhus skulle byggas. Annars fyllde man ut kärr med slaggen, eller byggde banvallar och vägar av den. Utslaget av järn låg lägre ner mot norr och mot den stora porten, som alltid öppnades helt för hettans skull. Vid tappningen, eller utslaget som det kallades, tappades järnet i kokiller och blev så kallade järntackor, som efter att ha svalnat vägdes och lastades på en stor tralla. Därefter spände man för den s.k. järnoxen, som var en vanlig oxen men otroligt stor och stark. Han drog ut trallan med järntackorna till järngården, där de lagrades i väntan på försäljning. Mellan utslagen stod oxen i ett stall på östra sidan om kolhuset. Masugnen gick i skift dygnet runt, med ca 20 man i varje skift.

Under den mörka årstiden var utslagen ett väldigt skådespel, då röda, gula och blå flammor kastade sig mot himmelens sky och gnistorna slocknade på plåttaket nedanför. Åskådarna vid den stora porten fick backa undan för hettans skull.

Luffarna, som det förr i tiden fanns gott om, låg ofta runt pipan i soten på andra våningen och sov gott. Minnena från den tiden då masugnen fanns är enbart trevliga.

RUNARS RÖRSERVICE

- Rörarbeten
- Installationer
- Reparationer

Telefon: 019-45 61 24
Mobil: 070-683 19 72

Hyttan

Den gamla kära hyttan nu står öde
som med sitt varma sken oss förr hänförde,
då jobb det fanns för många starka män,
året runt, skiftgång, om och om igen.
I sotansikten glänste det pupiller,
bland kol, slagg och järn uti kokiller.

Högst däruppe, där var masugnskransen
där påsättaren skötte hela ruljangsen.
I pipan bland lågor han tippade i
malmkross och träkol som järn skulle bli.
Sen körde han upp en tralla på räls,
korgar med kol från morgon till kvälls.

Och kolfararen var från ett litet torp,
han öste med träkolet svart som en korp,
och i ansiktet sotigt ögonen lyste,
han såg ut att trivas, för han gick och myste,
och sen blev det utslag när klockan blev åtta,
och det blev ljust och varmt utan all måtta.

De som arbeta där, de var ej veka,
de måste hugga i utan att tveka.
Jobbet var tungt, men arbetsglädjen fanns,
järntackorna lastades, det gick som en dans.
Sen spände man för järnoxen som skulle dra,
och han fick dra tralla efter tralla vereviga da'.

För oss som var med är det här kära minnen,
som etsat sig fast uti hjärtan och sinnen.
Men nu får vi tyvärr blott konstatera,
att så trivsamt och mysigt det blir aldrig mera.
Ja då var det fart på brukets industri,
och ingen kunde ana att det så tyst skulle bli.

R.T.

Ovanstående text är utdrag ur boken *Brevens Bruk – Bruksliv i järnets tecken*, som sammanställts av Brevens Hembygdsförening. Boken kan beställas hos Siv Hedlund, telefon 019-45 41 32.

FILMFESTIVAL

i Brevens bruk

Boka redan nu in dagarna för Brevens Filmfestival 2005. På fredag kväll den 11 februari är det festivalpremiär. Då öppnar vi biografen i Brevensgården igen. De sköna biofåtöljerna med rätt känsla när man ska se film finns på plats, popcornen är poppade och Miguel erbjuder sin goda filmmeny så att vi hinner sitta ner och prata om det vi ser.

Temat denna festival är "dokumentären". Ebba Gripenstedts filmer från Kilsmo Såg och Bysta Herrgård blev riktiga kioskvältare förra festivalen, därav temat denna gång. Vi arbetar nu med att kontakta filmare och fotografer som dokumenterat livet i Breven med omgivningar. Vi har fått flera tips, som vi följer upp. Men vi tar tacksamt emot fler. Om du har egna filmer eller bilder så hör av dig. Förutom de lokala filmerna kommer vi att visa kommersiella filmer som är både roliga, spännande och underbart vackra.

Film är bäst på bio! hälsar Eva Rysén (019-45 40 80) och Gunilla Molin (019-54 50 58).

TORR BJÖRKVED

i 40 liters säckar

SÄLJES!

Det finns även torr björkved i "lösvikt" till salu!
Transport kan ordnas!

Välkommen att ringa Breved, 070-34 38 103

Janne Karlsson Skog- & maskingrävning AB

Försäljning av sand, grus och singel

MARKBEREDNING
ÖVRIGA GRÄVARBETEN
M.M

VITTORP • 640 10 HÖGSJÖ
Telefon: 070-624 81 80 • 0151-800 37

Nyvägen 13 • 715 95 Kilsmo
Telefon: 019-45 60 18
Mobil: 070-341 84 45

"Eldfängt i byggnadshyttan"

Årets arbeten

Renoveringsarbetena fortsätter i Brevens Bruk och vid Bystad herrgård. Årets arbeten är koncentrerade till Bystad där kyrkan, klockstapeln, östra trädgårdsmuren samt sockeln på östra flygeln får nödvändig restaurering. I Brevens Bruk inskränker sig de antikvariska arbetena till mindre åtgärder som kvarstår från tidigare etapper.

Här har å andra sidan företagits stora åtgärder även utanför de antikvariska restaureringarna. Träd har planterats, uteplatser och bryggor har ställts i ordning fjärrvärmeledningar har bytts ut.

Kurs i eldstadsmurning

För fjärde året i rad har de huvudansvariga för "Byggnadshyttan i Brevens Bruk" träffats för den årliga utbildningen. Självpåtaget i kretsen kallas den "Brefvensakademien". Dock har ännu så länge de uppnådda färdigheterna icke givit anledning till utdelning av vare sig högskolepoäng eller doktorshattar.

Årets kurs hade det upphetsande ämnet "Eldfängt"

Kursansvarig var antikvarie Mia Geijer som tillsammans med maken Håkan, barn och hund inbjöd till trevlig samvaro i sitt hem Mattsagården, Täby i Stora Mellösa. Dagens åtaganden bestod i att sota och laga ett antal eldstäder, lera en vedspis, svärta järnkaminer samt att montera in en bergslagskamin. Introduktionen bestod i bildvisning över olika former av eldstäder.

Efter hand övergick arbetet i mer fysiskt krävande och svettiga men roliga moment. Sot, lera, spissvärta och svett avsattes i deltagarnas anleten.

Sotning av murspisar

Murspisar är i princip uppbyggda som kakelugnar men enbart murade i tegel och putsade. Vid sotning av kakelugnar brukar man enkelt öppna mässingsluckor på utsidan av ugnen. Så var icke fallet i Mias

Gustav Wändell lägger sista handen vid ugnslerputsningen.

murspisar. För att sota dessa var man tvungen att knacka loss tegelstenar inne i spisen och sedan trä in armarna i sidokanalerna. Ihärdigast i denna syssla var målarmästare Wändell som hjälp av en – före detta – dammsugare sotade fint. Sotet passerade dammsugaren i stort sett orenat och finfördelades jämnt i det rum som spisen stod i. Kanalerna blev i alla fall rena. Efter sotning var det dags att mura igen sothålen och putsa

projektledning, projektering, kostnadskalkyler, byggledning
kvalitetsansvarig, byggkontroll, underhållsplaner, inredning

ALTON ARKITEKTER AB

Hagendalsvägen 1. 692 30 Kumla. Tel 019-57 92 00

TRÄPELLETS FRÅN FORSSJÖ BRUK

– ett företag i BooForssjö-koncernen

Träpellets i småsäck- och bulkleveranser för villor, fastigheter och industrier.

BESÖK VÅR WEBBPLATS FÖR MER INFORMATION

www.forssjobruk.se

AB FORSSJÖ BRUK, 641 93 KATRINEHOLM. TEL 0150-734 00

Låstjänst

Allt inom lås & säkerhet

www.lastjanst.net

Kumla
Sveavägen 8
019-57 00 67

Örebro
Drottninggatan 37
019-10 54 10

eldstadsutrymmet med lera. Resultatet blev godkänt av husägaren, tillika antikvariska kontrollanten. Tre spisar rensades och putsades i eldstadsutrymmet. Lika många rum sotades ned med fint sotstoff.

Lerputsning av järnspis

Lerputsning skall utföras på ugnen i järnspisen så att värmen bevaras och fördelas över bullarna i ugnen. Med några års mellanrum måste proceduren göras om. Putsning utförs även i detta fall med lerbruk, här förstärkt med järnsvarvspån eller liknande armering.

Ugnarna brukar ha små hullingar för att bruket skall hänga kvar bättre. Ett kycklingnät kan också användas men det är fusk tycker Mia. Putsningen utfördes av diplomerade putsentreprenör Axelsson med finputsning av unge herr Wändell. Inte ens plåtslagare Albertsson hade något att invända mot resultatet.

Svärtning av spisar

Svärtning av spisar var en syssla som tilltalade den yngre generationen. Arbetet sköttes utan allt för mycket "onödigt kladd" av bl a Märta-Sofie Geijer. Spisarna sken blanksvarta efter behandlingen.

Inpassning och fastmurning av bergslagskamin

Mia har låtit flytta en liten timmerstuga som flygel till mangårdsbyggnaden på gården. Ett gästrumshus eller "svärmorsgömma" som Mia uttrycker det. Detta hus skall naturligtvis inte ha permanent uppvärmning utan måste eldas varmt. Paret Geijer hade för detta ändamål införskaffat en "bergslagsare" av ansenlig tyngd som stod på gårdstunet. Denna blev vårt avslutande examensprov.

Murstocken var utförd av Puts & Tegel och – trots detta – godkänd av sotarmästaren efter viss justering. En bergslagskamin består av ett pussel av delar

"Svärmorsgömma"

SE FLER MODELLER PÅ

Yamarin
5220

*Ring för olika
prisalternativ!*

Vi marknadsför:

FOGELSTA

Vi finansierar ditt båt köp genom Handelsbanken Finans.

**BORGS
MOTOR**

KUMLA • 019-57 04 81
www.borgsmotor.se

byggglant

ETT LANTMÄNNENFÖRETAG

VATTEN

Gäller det brunnborrning
RING OSS!

GRUNDVATTENBRUNNAR AB
0151-102 62 • 070-570 87 80

Även kvällar och helger

**Eldningsolja • El • Gasol
Diesel • Smörjmedel**

Ring 019-611 65 55, 0150-782 10

Norsk Hydro Olje AB

Lokal representant: Nils-Eric Cederulf
Rejmyre tel 011-871 57

www.norskhydro.se

i gjutjärn som skall sättas ihop. Det var som tur var bara sex delar och ganska klart hur de skulle passas ihop. Delarna var mycket tunga och tycktes sitta fast i marken. Här kom murare Axelssons styrka väl till pass. "Lyftkranen från Hackva" var nordisk juniormästare i brottning en gång i tiden.

Väl på plats konstaterades att det felade ett par centimeter på höjden till ingångskanalen i muren och allt fick plockas ned igen. Lera kallades fram och med hjälp av tegelbitar och lera pallades kaminens delar på plats. Plåtslagar'n, som hade en sargad hand, kunde ej deltaga i detta tunga arbete. Som arbetsledare fungerade han dock bra och styrde monteringen med många "goda råd" och synpunkter hur det hela skulle utföras. Till slut stod den tunga "pjäsen" säkert på plats.

Avslutning

Enligt traditionen serverade värdparet en utsökt middag och planeringen för nästa års utbildning diskuterades. Vi ser redan fram emot den plåtslagarkurs som familjen Albertsson har ett år på sig att förbereda. Våra träffar är fyllda av arbetsglädje och skoj men samtidigt seriösa och ger fördjupad insikt i andra yrkeskärers specialkunskaper. Det lockar till fortsatta studier och till att våga utföra hantverk i egna byggnadsprojekt samt att ge råd till andra. För oss som arbetar inom byggnadsvården är det viktigt med hantverksskunnandet. Särskilt för oss som sitter på kontor och planerar och beskriver vad som skall utföras på fältet.

Framtiden

Om intresset för Breven med omnejd och de arbeten som utförts här vittnar den stora tillströmningen av

Håkan Geijer och Lars Albertsson kontrollerar att "slutröret" passar in. Ulf Axelsson får utföra grovjobbet.

Fotona tagna av Mia Geijer.

besökare på kulturhusens dag den 12 september. Utöver denna dag har hållits en träff för länets alla kulturminnesägare i Brevens Bruk. Alla lovordar resultaten. Vid sidan av de rent antikvariska restaureringarna arbetas från Brukets sida med små men mycket viktiga detaljer i närmiljön. Det handlar om bryggor, trädplanteringar, verandor och trädgårdsmiljöer med möbler och uteplatser. Allt för hyresgästernas trivsel.

Kulturrestaureringarna kommer att pågå ytterligare några år framöver. Med all säkerhet kommer kulturhusdagar att återkomma i liknande former som i år. Ett trevligt sätt att skapa ett "brukssamarbete" och kontakter mellan olika föreningar, konstnärer, näringsidkare, kyrkor och myndigheter.

Vid pennan, Leif Göthberg, Alton Arkitekter AB

Problem med huset eller bygget ?

Kontakta oss!

Vi jobbar efter dina önskemål

Högsjö Service AB

Telefon: 0151-450 87 • Fax: 0151-450 40

www.hogsjoservice.se • e-post: hsab@telia.com

Lyxbilar på besök i Brevens Bruk

Brevens Bruk är ett bra val – även för motorjournalister. När tidningen Auto Motorsport skulle testa dyra mellanklassbilar valde man trakterna kring Brevens Bruk och ställde sedan upp de fem testbilarna på grusplanen framför Brukskontoret för en härlig bild.

– Det är en fin miljö, idyllisk och scenisk. Det var inte första gången vi besökte Brevens Bruk utan vi har varit där tidigare. Och vi kommer säkert tillbaka, säger John Argelander på Auto Motorsport.

Vägarna kring Brevens Bruk, Högsjö och Kilsmo passar också väldigt bra för testkörning. Omväxlande, ibland väldigt krokiga och försedda med överraskande gupp.

– En bidragande orsak till att vi gärna åker till gränstrakterna av Södermanland och Närke är att fotografen Peter Gunnars bor i Vingåker, förklarar John Argelander.

Här står bilarna uppställda på grusplanen framför Brukskontoret.

PLÅTSLAGERI PRODUKTER PLÅTSLAGERIPRODUKTER & ARBETEN FÖRSÄLJNING AV ALLT INOM BRANSCHEN

Lars Albertsson

Box 57, 715 21 Odensbacken • Tel. 019-45 01 69, 010-204 44 35

Är du rätt försäkrad?

Vi är specialister på bank och försäkring.
Vi har branschens mest nöjda kunder.

Ring mig, Margaretha Behr Karlsson, om dina försäkringsfrågor. Tfn 019-194 600 alt. 0739-174 624 eller e-post margaretha.behrkarlsson@berglagen.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar
Bergslagen
Bank & Försäkring

Industrivägen 8 • 715 31 Odensbacken • Tel: 019-45 06 90 • Fax: 019-45 06 92 • E-post: info@svenskbilaterivinning.se

Miljö Karta Beg. delar Nya delar Om oss Öppettider Villkor

www.svenskbilaterivinning.se

Nu byggs Sjövillorna vid Nedre Bruket

Ett roligt och inspirerande uppdrag, tyckte arkitekt Lennart Kihlgren.

Totalentreprenör är KS Bygg AB i Vingåker, där Mikael Kihlgren är chef.

Nina Kennedy har formgivit inredningen och även valt ut passande material.

Här är trion som ska se till att Nedre Bruket återuppstår i form av tre moderna villor med sjötomt. Moderna, men samtidigt traditionella, för att smälta in i bruksmiljön. Den varma gula färgen som är Brevens Bruks signum kommer att återfinnas och även i övrigt ska villorna inte på något drastiskt sätt avvika från övrig arkitektur i samhället.

Arkitekt Lennart Kihlgren i Vingåker har ritat villorna.

– Ett mycket roligt och inspirerande uppdrag. Från början fanns många idéer, men så småningom kom vi fram till vad som nu blir verklighet. "Är det Bullerbyn?" frågade min fru när hon fick se skisserna, och det tycker jag är ett gott betyg, säger Lennart Kihlgren, som egentligen pensionerade sig från arkitektyrket för flera år sedan.

Inredningsarkitekt Nina Kennedy har formgivit interiören. Färger, fönster, dörrar, klinker och materialval har hon stått för.

– Det har inte varit så svårt, men roligt. Jag har jobbat med olika lösningar och utgångspunkten har

varit att det ska vara både modernt och traditionellt. Jag har valt ljusa, svala färger. Mycket vitt och grått, säger hon.

Mannen som ska bygga husen är Mikael Kihlgren på KS Bygg AB i Vingåker. Han har haft nära samarbetet med arkitekten, vilket inte har varit så svårt eftersom det är hans far.

– Jag hoppas att vi kan komma igång så snart som möjligt, säger han, när den här intervjun görs. Och förhoppningsvis är allt i full färd i dag.

Mia Geijer, länsantikvarie, har också haft sin hand i utformningen av de tre villorna. Hon har understrukt att husen måste knyta an till bruksmiljön.

– Men man ska inte försöka bygga 1700-talshus. Klassiska former med modern anknytning, skulle jag vilja kalla det, säger länsantikvarie Mia Geijer.

Alla lägenheter kommer att ha vattenkontakt på så vis att de har direkt tillgång till Brevensån. Alla skulle få en egen sjötomt och en egen brygga. För att detta ska bli möjligt kommer den gamla dammen att återställas. Här låg tidigare ett stort trähus som förstördes vid en brand strax före jul för två år sedan.

De tre villorna kommer om allt går som det ska att stå färdiga i augusti 2005. De är för länge sedan tingade. Intresset för att bli hyresgäst har varit mycket stort, vilket inte är att undra på. Vem vill inte bo i en tjugisig modern villa med gammaldags charm och dessutom ha tillgång till egen brygga?

Allt för proffsen

Motorsågar, röjsågar
Gräsvårdsprodukter
Skyddskläder
ATV Fordon
Service

Vingåkers Skog & Trädgård
Hantverksgatan 11, Vingåker
0151-100 81 affär
0151-103 16 verkstad

Husqvarna

Butiken i Brevens Bruk har gått i

Butiken i Brevens Bruk finns inte längre. Den 27 november låste Miguel Martinez dörren för sista gången för att sedan inte öppna den igen.

– Det gick inte längre. Jag har inte råd att förlora pengar varje månad på butiken. Det har tagit både tid och kraft att försöka hålla den igång, men till slut gav jag upp, säger han.

Nu kommer han i stället att sätta all kraft på att utveckla restaurangen och puben. Där finns det mycket att göra, menar han.

– Konferensverksamheten har börjat komma igång och där finns en framtid tror jag.

Men fanns det ingen annan som kunde ta över butiken?

– Vem skulle det vara? Om inte köpvanorna förändras finns det ingen möjlighet att driva en butik i samhället. Det här har jag ju sagt upprepade gånger, men inget har hänt. Det är tråkigt för alla som verkligen ville ha en butik i Brevens Bruk. De är de stora förlorarna, säger Miguel Martinez.

Eva Rysén, ordförande i Folkets hus, beklagar stängningen, som hon i likhet med Miguel Martinez såg som ofrånkomlig.

– Jag tycker man kan se det som att folket i Brevens Bruk inte tyckte det var så nödvändigt med en butik här. Det var ju bara en mindre del av invånarna som verkligen handlade i affären och då fanns det ingen möjlighet att driva den vidare, säger hon.

Men Brevensgården lever vidare och Eva Rysén tycker att framtiden ändå ser ljus ut för denna Brevens Bruks samlingsplats där folk i alla åldrar kan mötas och umgås.

Nu är det slut med butiken i Brevens, åtminstone för tillfället. Eva Rysén, ordförande i Folkets hus, beklagar att butiken slagit igen och att servicen därmed blivit betydligt försämrad för Brevensborna.

– Nu tar vi nya tag för att utveckla verksamheten. Det finns många idéer om hur Brevensgården ska bli ännu bättre, med eller utan butik.

TORP & HUS TILL SALU

Intresserad? Ring

Bo LUNDVALL & Son

KÖPMANGATAN 18, 641 30 KATRINEHOLM

TEL. 0150-503 10 • www.lundvalls.com

Jacobssons
Smide & Motor
Vingåker
Tel. 0151-107 60

JOHN DEERE

FOGELSTA
Vilka laster du än har!

Reparation och försäljning av traktorer
och lantbruksmaskiner.

Återförsäljare för John Deere och Fogelstasläpet.

Nu även utrustning för arbete med luftkonditionering i fordon.

www.bjsmide-motor.se

Naturvårdsbränningen vid Syss-

Den 25 maj 2004 genomfördes naturvårdsbränningen vid Syssfall. Ett trettiotal personer deltog i det krävande arbetet att hålla elden inom "hank och stör". Brevens Bruk AB ber härmed att få tacka alla inblandade som bl.a. kom från Länsstyrelsens Naturvårdsenhet, Skogsvårdsstyrelsen, Boo Egendom AB, Örebro Kommun, Nerikes Brandkår samt övriga frivilliga som deltog i arbetet.

Bränning

Då skogsbränderna idag är en sällsynthet, jämfört med äldre tider, är många arter knutna till brandmiljöer

hotade. Detta gäller framförallt insekter och en del kärlväxter. Syftet med bränningen var att uppfylla det krav som ställs på större markägare (över 5000 ha) som är miljöcertifierade enligt FSC (Forest Stewardship Council), på att bränna en viss del av den slutavverkade arealen.

Bränningen

Bränningen avlöpte utan större problem och någon fara för spridning av elden uppstod egentligen aldrig. Brandfältet var inringat med 1700 m grov brandslang som betjänades av två pumpar. Omkringliggande skog förvattnades rejält av patruller som gick före brandfronten och sprutade med brandslang.

I vissa, lite torrare partier, fick elden ett mycket hetsigt förlopp och brände bort all humus ända ner till mineraljorden. I de mer naturligt fuktiga områdena blev det enbart en lättare ytbränning eller risbrand. Då ingen hyggesrensning skett och alla avverkningsrester låg kvar blev hettan stundtals mycket intensiv och arbetet hårt för dem som vaktade brandens gränser.

Vingåkers Golvservice AB

Besök vår butik på Köpmangatan 19, Vingåker

Allt inom golv

SLIPNING, LACKNING OCH OLNING AV TRÄGOLV

PLAST • TEXTIL • KAKEL • KLINKER • LAMINAT • PARKETT

Avpassade mattor • Gångmattor • Vävda plastmattor
Röllakan • Avtorkningsmattor

Försäljning och inläggning
av golv- och väggmaterial

VINGÅKERS
GOLVSERVICE AB
Köpmangatan 19
643 30 Vingåker
Telefon: 0151-51 18 49
Innehar F-skattesedel

Svedjenäva

Foto: Lotta Risberg, SLU

Vad hände sen?

Den egentliga eftersläckningen tog ca två dygn att genomföra och efterbevakningen över tre veckor. Elden blossade då och då upp i torvfickor i de högre belägna kullarna, men efter tre veckor var allt lugnt. Gräset började gro mycket snabbt och spirande skott stod

längs vägen efter bara 14 dagar. Örnbärken började växa upp efter 2-3 veckor överallt där marken är lite bördigare. Brandfältet markbereddes och såddes med en blandning av tall- och granfrö runt midsommartid. Redan i augusti syntes de första groddplantorna i såddfläckarna.

Blev det någon effekt?

Några av arterna som är knutna till bränning är Rotmurkla och Svedjenäva. Den förstnämnda har under augusti vuxit rikligt framförallt i det sydöstra hörnet av brandfältet. Svedjenävan har, efter branden, hittats i ca 400 exemplar i området närmast Syssfall. Fyndet gjordes av Lotta Risberg från Sveriges Lantbruksuniversitet i oktober månad under en inventering av ett stort antal brandfält. Lotta har tagit en bild på den "Näpna Nävan" som synes i vidstående bild.

Per Bergenheim

X-ICE

Perfekt grepp på is

Nyhet!

IVALO

Dubbdäck med bett

**MAXIMAL SÄKERHET VINTER
EFTER VINTER.**

DÄCKTEAM

CENTRALA GUMMI AB

VÄSTHAGAGAT 5 • Tel 26 30 10

www.centralagummi.com

BYGGMATERIAL AB

Välkomna till oss när det gäller

BYGGNADSMATERIAL!

HYR DINA MASKINER TILL BYGGET HOS OSS

KÖK, BAD, INREDNING, KAKEL & KLINKER, MM

Björka, Kumla

019-57 09 05

Fax 019-57 08 91

www.bjorkabygg.se

Skidsport i Kilsmo – förr och nu

Skidhistoria börjar som regel långt tillbaka, då skidorna var ett medel att förflytta sig vintertid. Att använda skidorna i tävlingsmoment, är en betydligt senare företeelse.

De gamla filmerna från första Vasaloppet visar åkare i både kläder och skidor, som är fjärran från dagens slimmade utrustningar.

Kilsmo IK:s första åkare kunde säkert visa upp samma utstyrsel, som de mera namnkunniga Vasalöparna från den tiden. I och med kriget 1939–45 gjorde många av de svenska soldaterna sin debut på skidor. Åter på sina hemorter var det många, som fortsatte med skidåkning och tävlingar ordnades. Så skedde också i

Kilsmo med närliggande orter. Det låg ofta prestige i att kunna åka bättre än grannbyarnas löpare.

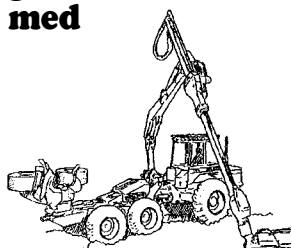
Kilsmos skidor låg i dvala ett antal år. Först in på 60-talet kom man igång igen. Under gynnsamma vint-rar spårades banor i samhällets närhet, och allt fler skaffade utrustningar och började åka. Snart ordnades mindre tävlingar mest som träning. I Högsjö och Breven hölls riktiga tävlingar, och dit kom åkare från Kilsmo med om än i liten omfattning.

Skidverksamheten satte ordentlig fart i och med Getbergsrännnet, som åktes första gången 1967. Ett samarrangemang mellan Brevens IF och Kilsmo IK. En skidbana på 32 km i obanad terräng kunde tack vare stora insatser ge de 72 startande en chans till fin åkning.

KG GUSTAFSSONS SKOGSAVVERKNING

Vi utför avverkningar med skördare utrustad med apteringsdator.

Biltel: 070-223 27 00
Bost: 0122-158 56
Karl-Gunnar Gustafsson
Falla Nedergård, Finspång

Vi utför även legoslakt och livdjursförmedling.
För din slakthämtning
— ring eller faxa.

NÄRKES SLAKTERI AB • Attersta, Gällersta. Box 6126, 700 06 Örebro
Tel vx 019-23 90 75 • Fax 019-23 90 76 • Mobil 070-573 93 43

ÅTERVÄXTPAKET

- Markberedning
- Plantor
- Plantering
- Røjning

Telefon:

0582-68 69 60/68 69 65

www.skogsplantor.se

SVENSKA
SKOGSPANTOR

Ring oss när du behöver hjälp med

Däck eller
Skogstransporter

**Hjortkvarns Energi &
Skogstransporter AB**

Tel. 0582-302 20 • Fax 0582-302 90

e-post: h.es.ab@swipnet.se

Att vädret detta första lopp bjöd på temperatur över noll, gjorde debutloppet svårt för de flesta och flera gav upp.

Getbergsrännan växte ut alltmera de kommande åren. En kortare bana för juniorer och damer gjorde att många yngre kom igång. Som mest startade 206 åkare på långa och 42 st på korta banan. En stor stab frivilliga funktionärer gjorde dessa tävlingar möjliga, och det blev en fin sammanhållning både bland tävlande och medhjälpare.

I och med Getbergsrännan kom allt fler tävlingar i gång på närliggande orter. Kilsmo fick fram flera duktiga åkare, som vann både stafetter och individuellt.

Alltfler barn och ungdomar började skida. Regelbundna träningar hölls under barmarkstiden, och väl förberedda kom våra unga åkare ut på tävlingar, då snösäsongen kom. Från 70-talet och ett stycke in på 80-talet var aktiviteten stor. Efterhand blev vintrarna allt "grönare" och därmed möjligheterna att skida allt sämre. Det blev svårt att motivera de nya grupper av unga, som växte upp att börja med skidträning och tävling, när underlaget för sporten försämrades. Vi kan glädjas åt att Fredrik Persson, som var en av 80-talets unga lovande åkare nu är uppe på elitnivå i landet. De som inte nått så långt, har dock fått kunskap om träning och tävling och kan föra det vidare till en ny generation av barn.

Nu inne på 2000-talet fortsätter vi "gamla" åkare, att göra det möjligt för intresserade att finna bra möjligheter till åkning i preparerade spår. Vi har elljusspåret, som är åkbart även vid liten snömängd. Det flacka spåret passar många nybörjare, som inte klarar för stora backar. Vi ser att åkare kommer från andra orter och har upptäckt den välpreparerade slingan.

Efterhand har Ringsberg blivit ett område vi satsat mycket tid på. Där har stora arbeten lagts ned på preparering av banor från 2,5 till 7,5 km långd.

Traktorer har tagit bort sten och stubbar, och dumpers har fraktat fyllning till vissa sträckor. Detta gör att vi kan göra bra spår även vid mindre mängd snö. Till hjälp med spåren har vi skoter och tillhörande utrustning. I dag krävs bra spårunderlag till de skidutrustningar som används, och vi kan erbjuda fina banor, som går i kuperad terräng med riktiga backar. Vi har fått beröm för dessa fina spår av experter.

Flera tävlingar har arrangerats på Ringsbergsbanorna. Bland annat har södra skidringen med barn och ungdomar varit här. Tävlingsinriktade åkare tränar i dessa fina spår. Där har våra åkare fått finslipa formen inför Vasalopp och andra långloppstävlingar.

Vi skulle behöva ytterligare en skoter. Det är praktiskt svårt att hålla elljusspåret och Ringsbergsbanorna i trim med bara en skoter. Det är ständiga och långa transporter.

Kilsmo IK har en grupp som gjort och gör stora insatser, för att ge möjlighet åt allmänheten att komma ut i naturen på skidor och få motion på ett roligt sätt.

Skidspåren på Ringsberg har vi anlagt på mark tillhörig Brevens Bruk AB, som välvilligt upplåtit utrymme för banorna. En stor insats både personellt och ekonomiskt har KIK:s skidsektion utfört utan några allmänna bidrag.

Vi ansvarar för en del av Ringsbergsleden, vandringsleden mellan Breven och Sandvads sportstuga. Den används av många vandrare, som får upptäcka en del av den fina natur, som finns här i Östernärke.

En önskan är att vi får stabilare vintrar med lagom snömängd, så att våra ansträngningar med skidspåren ger resultat för längre tider. Vi ser positivt på att fler börjat inse att skidor ger perfekt motion och naturupplevelse.

En önskan är också att vi kunde få en liten del av pengarna, som kommunen ger till arenaidrotterna. Orterna utanför stadskärnan vill också leva.

Stig Enetjärn

Gör som på
Brevens Bruk:

EN GOD SVENSK TRADITION!

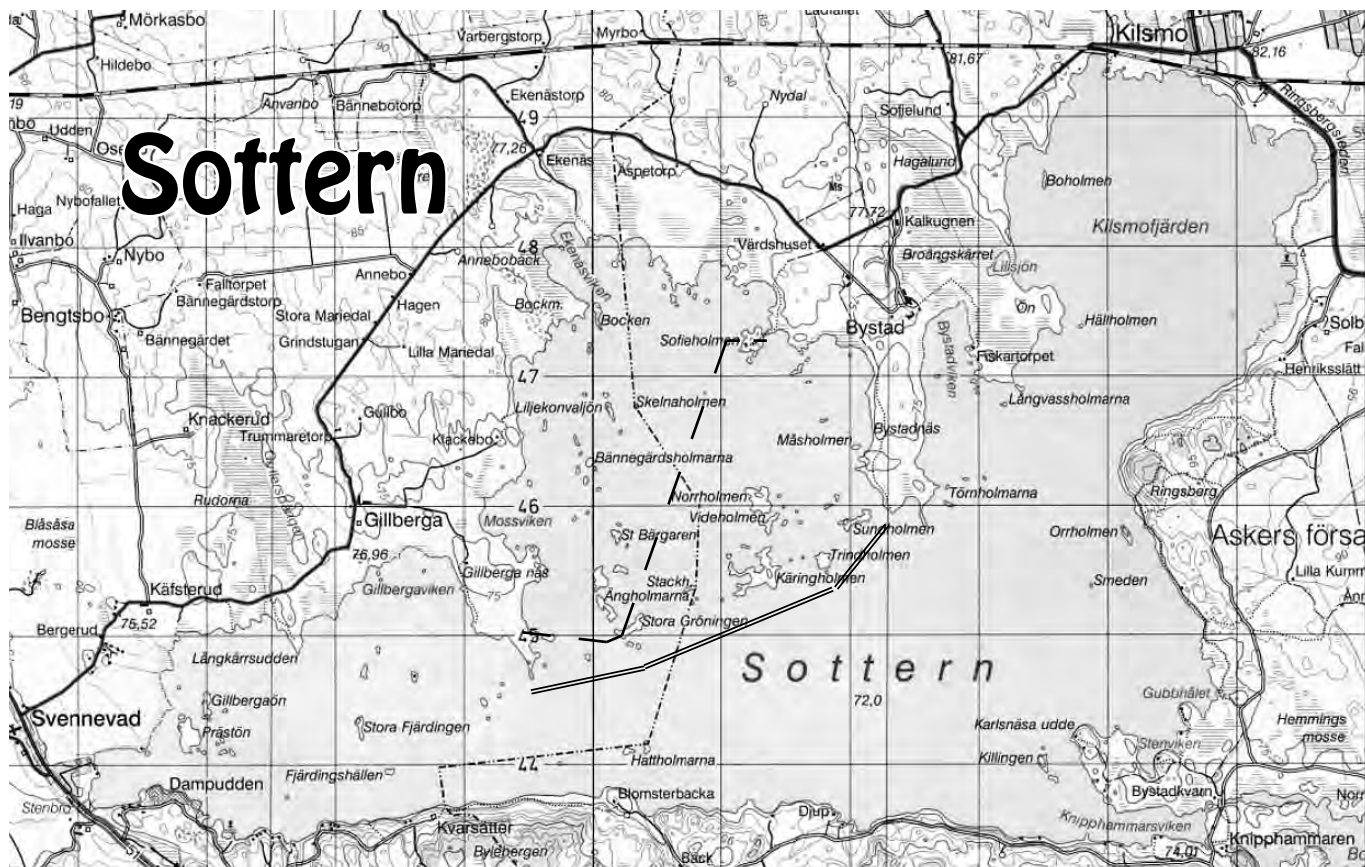
En gång i tiden fanns det hundratals tegelbruk i Sverige – idag finns det bara ett: Vittinge Tegel. Å andra sidan hämtar de kunskap och inspiration ur hundratals år av tegelpannetillverkning, vilket gör att vi är stolta över att kunna erbjuda klassiska en- och tvåkupiga Vittingepannor. De är både vackra och funktionella pannor med ena foten i historien och den andra i de modernaste tillverkningsmetoderna; de har låga underhållskostnader och i stort sett obegränsad livslängd.

Vittingepannorna kommer från Lafarge Tekkin, marknadens ledande leverantör av taklösningar.

**VINGÅKERS
TRÄ & BYGGVAROR AB**

VANNALAVÄGEN 10 • BOX 124 • 643 22 VINGÅKER
TELEFON: 0151-130 65

— — — — Gräns för beträdandeförbud, västra delen

===== Reservatsgräns

En påminnelse om naturreservatet i Sottern och dess betydelse för fågellivet. Det är viktigt att vi respekterar de regler som länsstyrelsen har instiftat för att skapa en god balans mellan fiske, friluftsliv och reservatets invånare.

Jonas Pettersson

Naturreservatet Sotterns Skärgård

DET ÄR FÖRBJUDET ATT:

1. Störa djurlivet genom t ex närgången fotografering av fågelbo eller genom att klättra i boträd.
2. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.

3. Medföra ej kopplad hund.
4. Under tiden 15 april – 15 juli landstiga på öar eller fara med båt, kanot eller motsvarande, inom vattenområdet väster om en linje från Sofieholmen genom sundet nordväst om Stora Gröningen till Gillberga näs.
5. Under tiden 15 april–1 augusti landstiga på öar med häckande fiskgjuse, (gäller dock inte öarna under punkt 8 nedan).
6. Varaktigt förtöja vid eller lägga upp båt på reservatets öar och fastlandsstränder.
7. Göra upp eld annat än på anvisade platser.
8. Tälta annat än på öarna Trindholmen, Norrholmen, Käringholmen och Stora Gröningen och då under högst 1 dygn.
9. Anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrifter eller därmed jämförlig anordning.

El-proffsets bästa affär

MALMBERGS

ProffsButik
EL • TELE • DATA

Radiatorvägen 2, Örebro

Från SKOG till INDUSTRI
**ODENSBACKENS
ÅKERI**

Talbyvägen 13 • 715 94 Odensbacken
019-45 09 33 • 070-340 53 02

Båtplatser vid Sottern

Intreserad av båtplats
eller fiskekort i Sottern?

RING Brevens Bruk AB,
019-58 58 50

Båthamnen vid Knipphammaren.

Fiskekortspriser i Sottern 2005

Säsongskort	300 kr
Säsongskort, trolling	600 kr
Familjekort	400 kr
Familjekort, trolling	800 kr
5-dagarskort	65 kr
Femdagarskort, trolling	130 kr
Båtplats	750 kr

Alla priser inkl. moms

*Fiskekort kan även köpas hos OKQ8
i Pålsboda och Haidar Livs i Kilsmo.*

Vi finns i hela Sverige

Handelsbanken har ungefär 450
kontor i Sverige. Du väljer själv det
kontor som passar dig bäst. I
Handelsbanken ligger hela kund-

ansvaret på kontoret. Det betyder
att besluten tas nära dig att du därför
också kan räkna med snabba beslut.
Välkommen.

www.handelsbanken.se

Handelsbanken
En riktig bank

Engelbrektsgatan 23
643 22 Vingåker
Telefon: 0151-130 10

KRAFTKOMPETENS AB

**Installation och service
av antennenläggningar**

KRAFTKOMPETENS I ÖSTERÅKER AB

Österåker, Dalby • 643 93 Vingåker • Tel: 0151-303 95
e-post: patrik@kraftkompetens.se

Svensson Revision i Östernärke satsar lokalt

Svensson Revision satsar vidare på den lokala marknaden. Från att ha varit mer inriktade på revision och konsultation inom skatter mm utökas tjänsterna inom bokföring och redovisning till förmån för de lokala behov som företagen i närområdet har.

Svensson Revision flyttade 1999 från Lillån i Örebro till Brukskontoret i Brevens Bruk. Flytten gjordes med anledning av att Jerker Svensson ändå bodde i Kilsmo. De dagliga resorna till Lillån kändes för tunga, speciellt under våren då det blir långa arbetsdagar med deklarationsarbetet. Per Ivarsson anställdes som revisor under 2002 och arbetar nu med revision och redovisning.

Vi har märkt ett ökat intresse från de lokala företagen, säger Jerker. De behöver ofta hjälp med bokslut och rådgivning, inte minst inom skatter och generationsskiften. Vi har därför i år satsat på samarbete med en skattejurist. Vi samarbetar sedan gammalt också med andra revisions- och redovisningsbyråer samt andra konsulter för att kunna möta alla kunders speciella behov. Vi kan tillhandahålla dessa tjänster till prisvärd kostnad, beroende på att vi inte har de höga overhead-

kostnader som de större revisions- och konsultbyråerna har. Vi tror att detta gynnar våra kunder, avslutar auktoriserad revisor Jerker Svensson.

Svensson Revision

Revision, redovisning, skattekonsultation

Bruksgatan 6, Brevens Bruk, 715 95 Kilsmo • Tel 019-454 250 • Fax 019-454 251
info@svenssonrevision.se

Auktoriserad revisor **Jerker Svensson**
jerker@svenssonrevision.se

Revisor **Per Ivarsson**
per@svenssonrevision.se

Välkommen till skatteträff på Brevensgården!

Företagare och andra intresserade är mycket välkomna till skatteträff torsdagen den 20 januari 2005 kl 18.30 på Brevensgården i Brevens Bruk. Skattejurist Håkan Brehmer berättar om skattenyheterna inför 2005. Vi kommer också att beröra frågor om lönevaxling & andra förmåner för ägare och anställda, pensionsregler mm. Tillfälle ges till Dina egna frågor. Information, dokumentation samt landgång och fika, kostar 250 kr exkl. moms. Anmälan till Svensson Revision senast 17 januari.

Företag _____

Antal deltagare _____

JORD- BRUKET 2004

Peter Aronsson Boo Egendom, Lasse Hellmark Brevens Bruk AB och lantbruksinspektör Gunnar Carlsson vid vår nyinköpta John Deer 7920.

Vårbruket började den 18 april och efter något regn-uppehåll var det klart 3 maj, vilket är ca två veckor tidigare än normalt.

Efter sådden kom det inte något regn förrän veckan innan midsommar, vilket stressade grödorna, men de kom igen, förutom på sandjordarna vid Breven, där vi även hade hjälp av hjortarna att bärga skörden. Sommaren i övrigt var bra för växterna med en låg temperatur och regn i lämplig mängd, (växter tycker inte om semesterväder).

Den 16 augusti startade skörden och avslutades den 27 september.

Skörden av korn (140 ha) och raps (55 ha) blev bra, men rågvetet (70 ha) fick stora viltskador av hjort.

Vi har haft hela Bystad inhägnat mot vildsvin, det har fungerat mycket bra, men det kräver en hel del arbete att sätta upp och sköta stängslan.

Höstsådd har gjorts på Gillberga och Kilsmo med rågvet, totalt 88 hektar. Sådden blev sen, 28-29 september, men vi hoppas på en varm höst så vi får ett bra bestånd innan vintern.

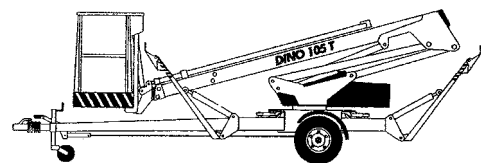
I år har jordbruksförvaltningen investerat i en ny traktor, en John Deere 7920 på 200 hkr, som ersätter tre stycken gamla traktorer. Den har senaste teknik med bland annat steglös växellåda, fjädrad framvagn, aktivt förarsäte och en motor som bara varvar så mycket som

behövs för att utföra arbetet. Vår nya John Deere kommer att vara positiv både för förare och miljö.

Under året har en ny jordbrukspolitik presenterats för oss, de politiska besluten innebär att jordbruk i skogsbygd inte ska finnas. Hur vi ska handla inför de nya förutsättningarna vet vi inte för dagen. Men att plantera mer skog verkar för mig inte speciellt intressant.

*Gunnar Carlsson
Lantbruksinspektör*

LIFT UTHYRES

God räckvidd, över 6 m i sida
och 10,5 m i arbetshöjd.
Lätt att transportera efter bil.

Pris, vardagar:
750 kr + moms

Pris, helger:
1 dag 500 kr + moms,
2 dagar 900 kr + moms

BREVEN'S BRUK AB
019-58 58 50

– I lantbrukets tjänst sedan 1951 –

**Din leverantör av
John Deere • Kverneland • Hardi
m.fl i Örebro län**

INFORMATION OM BREVEN'S BRUK AB

BRE- VEN'S

Adress:
Brevens Bruk AB, 715 95 KILSMO
Telefon, växel: 019-58 58 50
Fax: 019-58 58 59
E-post: bbab@brevens.se
Hemsida: www.brevens.se
Verkstad: 019-45 41 41
Carl Gripenstedt, VD: 019-58 58 54
Momsreg.nr/F-skattebevis:
556063-5525
Bank: Svenska Handelsbanken
Bankgiro: 815-4205
Postgiro: 2 33 63-5

Styrelse:
Ordinarie ledamöter
Magnus Kindstrand, ordförande
Carl Gripenstedt, VD
Johan Gripenstedt
Gustaf Svensson
Per Bergenheim
Hans Danielsson
Örjan Eriksson
Stig Eriksson

BREVEN'S BRUK Nr 2 • 2004

Upplaga: 10.000 ex.
Utges i Östernärke och Vingåkersområdet.
Adress: Brevens Bruk AB, 715 95 Kilsmo
Telefon: 019-58 58 50. Fax: 019-58 58 59
Ansvarig utgivare: Carl Gripenstedt
Redaktör: Sirpa Ahonen

Kontaktpersoner

AnnSofie Erixon, 43 år **Anställd: 1999**
Befattning: Ekonomichef
Direkttel: 019-58 58 53
E-post: annsofie.erixon@brevens.se

AnnSofie är en Noratjej som innan hon kom till Brevens Bruk bodde på Öland där hon arbetade som revisorsassistent.

Gunnar Carlsson, 42 år. **Anställd: 2002**
Befattning: Lantbruksinspektör
Direkttel: 019-58 58 51, 070-603 56 52
E-post: gunnar.carlsson@booegendom.se

Gunnar är värmlänning, men växte upp i Dalsland. Han arbetade som verksamhetsledare på Suggeringen i Säffle AB i tio år innan han kom till Boo Egendom och Brevens Bruk.

Per Bergenheim, 44 år **Anställd: 1999**
Befattning: Skogsförvaltare
Direkttel: 019-58 58 52, 070-349 15 67
E-post: per.bergenheim@brevens.se

Per, kallad Pelle, växte upp i Lerum. Innan han kom till BBAB arbetade han som råvaruchef vid Södra Timber i Växjö.

Jonas Pettersson, 35 år **Anställd: 1986**
Befattning: Fastighetsförvaltare
Direkttel: 019-58 58 56, 070-349 15 63
E-post: jonas.pettersson@brevens.se

Jonas är född och uppvuxen i Brevens Bruk. Efter avslutad skolgång började Jonas som skogsarbetare på BBAB. 1995 anställdes han som produktions-tekniker och 2004 övertog han befattningen som fastighetsförvaltare.

Sirpa Ahonen, 47 år **Anställd: 1994**
Befattning: Sekreterare
Direkttel: 019-58 58 57
E-post: sirpa.ahonen@brevens.se

Sirpa är uppvuxen i Brevensstrakten. Efter 15 år på annan ort flyttade hon till Kilsmo och fick efter några år som egen företagare anställning på BBAB.

**Denna informationstidning har varit möjlig
att göra tack vare våra annonsörer.**

Stöd dem – de stöder oss.

Julmarknad i Brevens Bruk

Foto: Niklas Brandin, Katrineholms-Kuriren

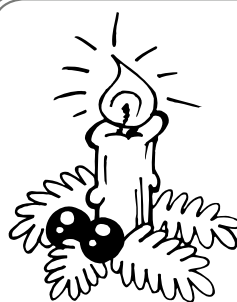
Nu är det åter dags för Julmarknad i Brevens Bruk, med jultomten på besök, julbord i Brevensgården, julkonsert i kyrkan, knallar längs gatorna och öppet i de mysiga butikerna. Allt är upplagt för en riktig julfest i Brevens Bruk.

Förra årets julmarknad, som också var den första, blev mycket lyckad. Det enda som inte fungerade så bra var vädret. Men de kalla och blöta snöflingorna lyckades inte dämpa den fina stämningen. Många besökare hittade till Brevens Bruk och så gjorde också knallarna från när och fjärran.

– Det är trevligt att vi i Brevens Bruk gör sådana här saker tillsammans, säger Gunnel Marchesini, ägare av Konst & Hantverk i Breven, och en av drivkrafterna bakom julmarknaden. Till årets marknad har vi gjort en del förbättringar och därför kommer marknaden att bli ännu bättre än förra året. Kan så vädret visa sig från sin bästa sida blir det perfekt.

Det blir alltså ett stort julbord i Brevensgården, kaffe till musik av Brevensexetten i Hembygdsgården och jultomten håller till vid rostugnen. I kyrkan hålls en julkonsert, i år även med barnkör. Knallar kommer att finnas såväl utomhus som inomhus i den gamla smedjan. Julgranar från Brevens skogar finns att köpa. Butikerna Konst & Hantverk och Antikt & Kuriosa håller öppet.

Om du är intresserad av att vara med som försäljare vid julmarknaden är du välkommen att höra av dig till Gunnel Marchesini på 019-45 40 57, eller Sirpa Ahonen på 019-58 58 57.

Julmarknad Brevens Bruk

Lördag 11 & söndag 12 december
kl 11-17

Knallar • Lotterier
Julbord på Brevensgården
Jultomten kommer
Kaffe i hembygdsgården
Antik & Kuriosa samt
Konst & Hantverk har öppet m.m.

Polsk riksdag i Brevens Bruk

Utan att Brevensborna har märkt något har en arbetskonflikt passerat på bruket, sedan bossen därstädes tagit fasta på de påstådda möjligheter som öppnats med den gränslösa arbetsmarknaden inom EU. Detta alternativ har dessutom blivit alltmer frestande att pröva sedan nya länder blivit medlemmar i unionen.

– Det kändes fel att inte pröva. Den som inte vågar testa nya vägar riskerar förstås inte att misslyckas, men för inte heller utvecklingen framåt. I det här fallet gick det väl inte som jag hade tänkt mig. Det är först nu jag har förstått hela innebörden av uttrycket ”att krypa till korset”, säger Carl Gripenstedt i ett exklusivt uttalande för Brevens Tidningen.

Följ den spännande historien i text och bild:

1. Löneförhandlingarna på fastighetsförvaltningen har strandat. Kraven på 2,5 procents lönelöft tillbakavisas av direktören som inte ser någon annan utväg än att be Sören, Skosse, Sune, Urban och Hasse att ta sina verktyg och söka lyckan på annat håll.

Barondirektören har nämligen funnit via internet att han kan hyra in ”yrkeskunnigt folk” från Polen för 40 kronor i timmen. Det är bara att slå till och invänta ankomsten av denna finansiellt förmånliga styrka från söder.

Foto: Bildfirma Peter Lindström

2. Fem polacker har anlänt från Warszawa Byggowich. De visar sig kunna tala häpnadsväckande bra svenska. Kvintetten presenterade sig som Hansotocki, Urbanowicz, Skossewicz, Sunezelski, och Sorenski.

– Deras vildvuxna frisyrier och ständiga blossande på cigaretter borde ha gjort mig misstänksam. Men fyrtio kronor i timmen är ju ändå fyrtio kronor i timmen, kommenterar Carl Gripenstedt.

3. De fem från Warszawa har med sig en egen bostad. Trångbott, kan man tycka, men polacker har nog inte så stora anspråk. I sitt kyffe lagar de sin mat och tvättar sina kläder.

– Jag antog att nöjer man sig med en sådan standard är man också beredd att jobba hårt, säger Carl Gripenstedt, som gav polackerna i uppdrag att dra in el och vatten, samt att byta tak på en del byggnader.

4. Urbanowicz och Sorenski i färd med att dra in elektricitet. Deras okonventionella metoder väcker en del funderingar över om de verkligen har sysslat med elarbeten tidigare.

– Det var här jag började undra om mina anställda på fastighetsförvaltningen ändå inte var så dåliga. Men som sagt, timpenningen var låg och jag avvaktade hur det skulle gå, säger Carl Gripenstedt.

7. Här kopplas elen in enligt polsk modell, utarbetad av den kända cirkusen Bröderna Bogdanovicz. Fem gubbar i en imponerande akrobatisk pyramid med den tyngste längst upp.

– När jag såg det här var jag övertygad om att jag begått ett misstag. Polacker med låga löneanspråk i all ära, men skulle det verkligen löna sig i längden? Nej, nej och åter nej. Jag ville ha mina gubbar tillbaka. Jag var desperat! 2,5 procent i löneökning? Nej, det var för lite. Fem procent skulle de ha, bara de kom tillbaka, stönade Carl Gripenstedt.

5. Nu ska det bockas rör! De fem från Warszawa har genast planen klar. Ut i skogen och till en kraftig trädstam. Bara att ta i så ska nog röret bockas enligt ritningarna.

6. Pang! Trädet håller, men röret går av. Fem polacker får närkontakt med den närkingska myllan. Och något mer bockande blir det inte den dagen.

8. – Välkomna åter! Så roligt att se er. Polackerna är på väg hem till Warszawa. Och lönen, ja se det blir inga problem!

Fem yrkesmän återvänder till sitt jobb vid Brevens Bruk AB och någonstans i skogen kunde man höra ett mummel som lät som "så där lurar man en baron i löneförhandlingar".

Avsändare:
BREVENS BRUK AB
Bruksgatan 6
Brevens Bruk
715 95 KILSMO

Positiva Klubben på jakt efter julhare

Här kommer en julhälsning från Positiva Klubben!

Avsikten var att skicka med en hare, en julhare, i hälsningen. Skinka i all ära, men vem vill jaga en pighamgalt ute i skogen? Nej, en hare skulle det vara, det hade vi bestämt.

Ut i skogen hela gänget och med indianskarpa blickar sökte vi upp villebrådet. Vi hörde hunden skälla, men var fanns haren? Inte där och inte där och inte heller där. Harpaltan var som bortblåst från skogens yta, fastän vi tyckte oss känna vittringen av den.

Lite molokna återvände vi till byn fast beslutna att nästa typ som kom fram till oss och sa "har'e hänt nåt?" ska vi jaga ut i skogen på julafton.

Positiva Klubben på julhar-

*God Jul & Gott Nytt År önskar
Positiva Klubben alla sina läsare*